

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1923.

Första kammaren.

Nr 9.

Lördagen den 10 februari.

Kammaren sammanträdde kl. 12 på dagen.

Herr statsrådet *Hansson* avlämnade Kungl. Maj: ts proposition nr 50, med förslag till förordning angående fortsatt tillämpning av förordningen den 13 april 1922 om ändrad lydelse av 3 § i förordningen den 6 november 1908 angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper.

Anmälades och bordlades statsutskottets utlåtanden:

nr 3, angående regleringen för budgetåret 1923—1924 av utgifterna under riksstatens tredje huvudtitel, innefattande anslagen till utrikesdepartementet;

nr 9, angående regleringen för budgetåret 1923—1924 av utgifterna för kapitalökning i avseende å post- och telegrafverken samt statens järnvägar och vattenfallsverk;

nr 15, i anledning av Kungl. Maj: ts proposition angående användande av överskott i Djurgårdskassan till säkerställande under år 1924 av Ulriksdals kungsgårds förvaltning och drift; samt

nr 16, i anledning av Kungl. Maj: ts i statsverkspropositionen under fjärde huvudtiteln gjorda framställningar under rubriken: »Lantförsvaret: Vapen och ammunition».

Föredrogs, men bordlades ånyo på flera ledamöters begäran bevillningsutskottets betänkande nr 2.

Vid förnyad föredragning av bankoutskottets utlåtande nr 6, i anledning av väckt motion angående dyrtidstillägg åt den hos riksdagen tillfälligt anställda personalen, bifölls vad utskottet i detta utlåtande hemställt.

Ang. tiden för
bestämmande
av stater för
församlingar-
na i Stock-
holm.

Föredrogs ånyo konstitutionsutskottets utlåtande nr 3, i anledning av väckt motion angående ändring av § 8 i förordningen om kyrkostämman samt kyrkoråd och skolråd i Stockholm.

I en inom första kammaren väckt motion, nr 3, hade herr *Klefbeck* hemställt, att riksdagen måtte för sin del besluta sådan ändring av förordningen för kyrkostämman i Stockholm, att bestämmande av församlingens utgifts- och inkomststat skulle beslutas vid den kyrkostämman, som skulle hållas i november månad.

Utskottet hade i det nu föredragna utlåtandet på grund av vad däri anförts hemställt, att förevarande motion icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Herr **Klefbeck**: Herr talman! Den motion, som nu skall begravas, åsyftar att råda bot på ett mycket svårt missförhållande, som ytterst går ut över de skattdragande här i Stockholm. Utskottet har emellertid enhälligt avstyrkt densamma och det på ett skäl, som väl ingen makt i världen förmår att det minsta rubba, nämligen att när ett ärende föreligger till utredning inom någon myndighet, skall man inte komma och yrka på ändring i någon viss detalj. För det skälet måste man ju böja sig, och jag gör det så mycket hellre, som jag efter motionens väckande fått grundad anledning att antaga, att förslag i ärendet kommer att föreligga till avgörande här i kammaren kanske redan nästa riksdag och att detta förslag skall tillgodose det syftemål, jag med min motion velat vinna. Under sådant förhållande och då det sålunda endast gäller, om denna förändring skall genomföras i år eller nästa år, skall jag inte riva upp någon debatt i frågan, utan böjer mig för utskottet. Men längre kan jag däremot inte gå; ty kammaren kan väl inte begära, att jag skulle gå så långt i självövertvinnelse, att jag skulle yrka bifall till utskottets hemställan.

Efter härmed slutad överläggning bifölls vad utskottet i det förevarande utlåtandet hemställt.

Föredrogs ånyo konstitutionsutskottets utlåtanden:

nr 4, i anledning av väckt motion angående upphävande av gällande bestämmelse om självskrivnenhet för kyrkoherde eller den hans ämbete förestår att vara ordförande i skolrådet;

nr 5, i anledning av väckt motion angående upphävande av gällande bestämmelse att den, som tillhör kyrkoförsamlingens redovisnings-skyldige och avlönade betjänte, ej kan vara ledamot i kyrkoråd eller skolråd;

nr 6, i anledning av väckta motioner om proportionellt valsätt vid val till folkskolestyrelse;

nr 7, i anledning av väckt motion om ändring i § 36 mom. 1 i förordningen om kommunalstyrelse på landet; samt

nr 8, i anledning av väckt motion om ändring i bestämmelserna angående kommunalstämmas kungörande.

Vad utskottet i dessa utlåtanden hemställt bifölls.

Föredrogs ånyo och företogs punktvis till avgörande statsutskottets utlåtande nr 2, angående regleringen för budgetåret 1923—1924 av utgifterna under riksstatens andra huvudtitel, innefattande anslagen till justitiedepartementet.

Punkterna 1—31.

Vad utskottet hemställt i punkterna 1—7, 10—12, 14, 16—25 och 27—30 bifölls. Punkterna 8, 9, 13, 15, 26 och 31 lades till handlingarna.

Punkten 32.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj: ts i ämnet framlagda förslag hade utskottet i den nu föredragna punkten hemställt, att riksdagen måtte till bestridande av årsarvoden åt vattenrättsdomare, vattenrättsingenjörer och vattenrättssekreterare så ock av gottgörelse åt vid vattendomstolarna anställda amanuenser samt av vikariatsersättning under semester för vattenrättsdomare och vattenrättssekreterare för budgetåret 1923—1924 bevilja ett extra anslag å 180,000 kronor.

*Ang. vatten-
domstolarnas
förläggnings-
orter.*

Herr **Ekman, Carl Gustaf**: Jag har naturligtvis, herr talman, icke något annat yrkande än om bifall till utskottets hemställan. Jag vill emellertid, med anledning av vad som förekom vid behandlingen på avdelningen av denna punkt, be att få säga några ord.

Vi uppmärksammade där, att en viss vattenrättsdomstol var förlagd utom det område, som domstolen hade att taga befattning med. Fråga uppkom därvid, huruvida icke på grund av denna förläggning obehövt stora kostnader i vissa fall uppstodo, särskilt därför att ju domstolen ofta sammanträder på olika platser inom det område, som tillhör dess jurisdiktion. Vi erhöilo i detta avseende vissa uppgifter beträffande de skäl, som föranlett domstolens ifrågavarande placering. Avdelningen ansåg sig icke ha tid, tillfälle och möjlighet att i detta sammanhang ingå i närmare prövning av saken. Emellertid föreföll det avdelningen, som om de uppgivna skälen icke voro i allo övertygande. Och vi ha därför, för att fästa vederbörandes uppmärksamhet på saken, ansett det lämpligt, att några ord sades här i kammaren, utmynnande i en hemställan om, att det måtte undersökas, huruvida den nu bestämda förläggningen är ur ekonomisk och andra synpunkter den bästa möjliga eller om icke i det avseendet en ändring kan vara motiverad.

Jag hemställer, som sagt, om bifall till utskottets förslag på ifrågavarande punkt.

Efter härmed slutad överläggning bifölls vad utskottet i den nu förevarande punkten hemställt.

Ang. kostnaderna för tillämpningen av lagen om fri rättegång.

Punkten 33.

I enlighet med Kungl. Maj: ts förslag i ämnet hade utskottet i den nu föredragna punkten hemställt, att riksdagen måtte i riksstaten uppföra det ordinarie förslagsanslaget till ersättning åt domare, vittnen och parter med 550,000 kronor.

Greve **Lagerbjelke**: Herr greve och talman! Denna punkt erbjuder intresse icke endast däri, att det funnits nödigt att föreslå anslagets höjning med 175,000 kronor, utan även däri, att det är första gången efter antagandet av 1919 års lag om fri rättegång, som det framkommit något uppgift om vad denna lag kan beräknas kosta.

Uti det sakkunnigebetänkande, som låg till grund för denna lag, uttalades, att lagens kostnader antoges icke komma att överstiga 75,000 kronor, vartill dock komme kostnaderna för bidrag till de kommunala rättshjälpsanstalterna. Nu framgår av departementschefens motivering, att de kostnader, vilka enligt lagen om fri rättegång skola gäldas av allmänna medel, beräknas uppgå till »något mer» än 100,000 kronor. Det är visserligen icke i och för sig något allt för betydligt överstigande av det beräknade beloppet, men det är dock inte så litet högre, helst uttrycket »något mera» är mycket svävande och beräkningen, som lär vara uppgjord i riksräkenskapsverket, enligt uppgift är mycket approximativ.

Jag skulle emellertid icke ha begärt ordet i denna fråga, om icke redan vid lagens antagande uttalats farhågor för missbruk av densamma och om icke, enligt vad jag inhämtat, det åtminstone i en överrätt ansetts redan nu konstaterat, att ett stort antal missbruk verkligen föreligga. Som jag tror är det där anbefallt, att det skall upprättas en statistik över de mera flagranta fallen. Det är givet, att vid tillämpningen av en lag, som i och för sig är så ägnad att föranleda missbruk, som händelsen är med den nu ifrågavarande, det är synnerligen viktigt, att den kontroll, som är möjlig, verkligen utövas, ehuru jag villigt medger, att stora svårigheter därvid möta. Iakttages icke effektiv sådan kontroll, kan man befara, att kostnaden efter hand kommer att avsevärt höjas, och utom den direkta kostnadssynpunkten gäller det att beakta den fördröjning i rättsskipningen, som jämväl blir en följd.

Hade departementschefen varit närvarande i kammaren, skulle jag anhållit att få fästa hans uppmärksamhet på detta, men det kan vara möjligt, att det blir tillfälle att göra detta under hand.

Jag har, herr greve och talman, intet annat yrkande att göra än på bifall till utskottets hemställan.

Efter härmed slutad överläggning bifölls vad utskottet i förevarande punkt hemställt.

Punkterna 34—60.

Vad utskottet i punkterna 34, 36—48 och 50—59 hemställt bifölls. Punkterna 35, 49 och 60 lades till handlingarna.

Vid förnyad föredragning av bevillningsutskottets betänkande nr 1, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändrad lydelse av 20 § i förordningen den 28 oktober 1910 om inkomst- och förmögenhetsskatt, bifölls vad utskottet i detta betänkande hemställt.

Föredrogs ånyo och lades till handlingarna första lagutskottets utlåtande nr 1, i anledning av verkställd granskning av militieombudsmannens ämbetsförvaltning.

Föredrogs ånyo första lagutskottets utlåtande nr 2, i anledning av verkställd granskning av justitieombudsmannens ämbetsförvaltning.

Utskottet hade i det nu föreliggande utlåtandet anmält, att utskottet vid den förhävda granskningen av justitieombudsmannens ämbetsförvaltning icke funnit anledning till anmärkning.

Om lagstiftning ang. slakt.

Herr **Hellberg**: Herr talman! Jag har tillåtit mig att begära ordet vid detta ärende, därför att det ger mig tillfälle att uttrycka den tacksamhet, jag känner gentemot justitieombudsmannen för det initiativ, han tagit till en svensk slaktlag.

Av motiveringen till den framställning, han i detta avseende avgivit till regeringen, kan man inhämta, hur riksdagen redan så tidigt som 1896 skrev till regeringen och begärde utredning och eventuellt förslag om en sådan lag. Ärendet utremitterades till olika myndigheter, som allesammans vitsordade behovet av den påyrkade lagstiftningen, och sedan dessa uttalanden inkommit och regeringen tagit kännedom om dem, förklarade den, att ärendet icke skulle föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd. År 1903 återupptogs ärendet av herr Wavrin-sky, som i denna fråga visat sig vara mycket varmt intresserad för en förändring av de rådande förhållandena, genom en interpellation till justitieministern, och denne förklarade i sitt svar, att det inte saknades skäl till införande av en lagstiftning mot djurplågeri vid slakt, att ärendet borde tagas under förnyat övervägande och att frågan om en dylik lagstiftning med det snaraste skulle göras till föremål för behandling inom justitiedepartementet. Denna förklaring hade emellertid alls ingen påföljd, och 1909, således sex år därefter, fann sig riksdagen föranlåten att förnya sin framställning till regeringen om en slaktlag.

Sedan dess har det gått fjorton år, och alltjämt har ingenting åtgjorts. Detta synes mig vara ett eklatant exempel på, hur en genomgående, av partiolikheter oberoende likgiltighet för en viss fråga hos regeringen kan åstadkomma, att denna fråga, jag skulle vilja säga, ligges ihjäl eller åtminstone blir liggande och inte föranleder någon som helst åtgärd. Det är därför med glädje, jag funnit att justitieombudsmannen nu i denna fråga tagit ett initiativ.

Om lagstiftning ang. slakt.
(Forts.)

För mig synes det vara ovärdigt ett land på Sveriges kulturnivå att icke ha en lagstiftning i här berörda avseende. Det är visserligen sant, att upplysningen åstadkommit en betydlig förbättring i förhållandena jämfört med det tillstånd, som rådde, exempelvis, vid den tid då den första framställningen från riksdagen kom. Men visst är, att ännu alljämt förekommer en oerhörd mängd av grymhet och råhet vid nedslaktning av husdjur. Justitieombudsmannen påvisar de om jag så får säga särskilda arter av den misshandel, som djuren därvid få undergå. Den ena är den amerikanska metoden vid svinslakt, och jag har mig bekant, att den på åtskilliga håll praktiseras — jag känner fall, då lantbefolkningen, som ju inte utmärker sig genom någon överdriven sentimentalitet, givit uttryck åt sin indignation och avsky för den. Den andra form av slakt, som blivit föremål för justitieombudsmannens uppmärksamhet — den var förresten förlidet år föremål för en motion i andra kammaren — är den s. k. skäktningen, den judiska ritualslakten. Det framgår av handlingarna, att olika meningar råda, huruvida den innebär något svårare djurplågeri eller inte. Själv har jag ju inte någon sakkunskap på området, men jag har talat med personer, som studerat detta slaktsätt ganska noga. Enligt förklaringar från dem skulle själva slaktprocessen, själva dödandet av djuren, inte kunna anses innebära något egentligt djurplågeri, då en så hastig bortströmning av blod från hjärnan inträffar, att medvetandet snart försvinner. Men däremot framhölls, att de långa förberedelser, under vilka djuret ofta ganska långsamt pressas in i onaturlig och pinsam ställning, innebära ett upprörande djurplågeri.

Slutligen talar justitieombudsmannen om renslakten, som är mig lika litet bekant men som enligt hans framställning också på sina håll måtte försiggå under ganska otäcka omständigheter.

Jag tror således man kan säga, att det föreligger ett verkligt behov att få till stånd en lagstiftning på detta område. Och själva den förbättring, som upplysningen åstadkommit, utgör snarast ett motiv för en sådan lag: den allmänna meningen är mogen för lagen, under det att, så länge förhållandena äro sådana som de nu äro, det blir möjligt att på åtskilliga trakter, där upplysningen kanske är efterbliven, eller för enskilda personer, som sätta sig över opinionen, att fortfarande bedriva ett vidrigt djurplågeri.

I riksdagens skrivelse av år 1896 nämnes, att antalet större husdjur, som årligen nedslaktas i vårt land, kan uppskattas till ungefär 760,000. Om vi tänka oss, att allenast 10 proc. — jag skall taga en så liten siffra — av dessa djur pinas ihjäl på det gamla otäcka sättet eller efter andra metoder, som förut berörts, blir det under de 20 år som gått i alla fall över 1 1/2 miljon djur, som underkastats sådana lidanden. Jag vet inte, om herrarna anse, att det är känslösamt att tala om denna sak eller att det är litet ideologiskt att fästa så mycket avseende vid den; men jag får uppriktigt bekänna, att jag tycker, att vi i dessa tider få genomleva så många yttringar av mänsklig brutalitet och bevittna mänskligt lidande av så många olika slag, att det synes mig bliva ett verkligt behov, att det lilla som kan göras också verkligen göres

för att förminska lidandet i världen, som nog gudi klagat alltid kommer att bliva stort nog ändå. Under sådana förhållanden och då jag har mig bekant, att man i andra länder i detta avseende kommit längre än i Sverige, får jag uttrycka mitt beklagande över, att en sak som denna fått en sådan behandling som den fått. Jag upprepar ännu en gång, att det icke är värdigt ett kulturfolk såsom det svenska att hava sina förhållanden i fråga om slakt så ordnade, som de för närvarande äro. Det är ju allmänt känt, att vårt folk annars med avseende å åtgärder mot djurplågeri visat sig såsom ett bland de främsta. Om man exempelvis gör en jämförelse mellan sydligare folk och det svenska, så lider det intet tvivel, att inte vårt folk står mycket högt. Man får ju ibland se, att vederbörande bliva lagförda även för relativt oskyldiga former av djurplågeri, exempelvis därför att en häst körts, som har ett sår i selstaden, eller som blivit piskad litet obarmhärtigt. Jag tycker inte, att det är konsekvent, att vi så pass strängt beivra dessa relativt oskyldiga former av djurplågeri, men låta de verkligt upprörande fall, som kunna förekomma och säkerligen i rätt stor utsträckning ännu förekomma vid slakt, alltjämt bli ostraffade.

Jag har känt mig manad att säga dessa ord, då tillfälle nu erbjudit sig att fästa uppmärksamheten på saken. Det är kanske en from önskan, om jag vågar uttala den förhoppningen, att regeringen — det må vara den nuvarande eller någon kommande — måtte ägna denna sak en smula uppmärksamhet och inte gentemot de verkligt behjärtansvärda och humanitära krav, som här göra sig gällande, bara förhålla sig ligkiltig och göra ingenting.

Herr förste vice talmannen; I likhet med sista ärade talaren kan jag icke annat än uttrycka min glädje över, att vi slutligen hava att mötse en slaktlag i humaniserande riktning.

Jag skulle för min del icke hava tagit till orda i denna fråga, om jag icke på sätt och vis uppkallats genom den föregående talaren. Bland de metoder, som användas för slaktning och om vilka justitieombudsmannen talar, förekommer även den judiska rituella slaktningen, den s. k. skäktningen. Om detta slaktningssätt yttrade den ärade talaren, att det varit olika meningar om, huruvida det kan anses innebära djurplågeri eller icke. Själva snittet torde icke vara förbundet därmed, och det är det huvudsakliga i det rituella. I alla fall är det en sak, som praktiskt taget intresserar ett ytterst ringa fåtal av mosaiska trosbekännare, nämligen sådana med mera ortodox läggning. Dessa hava emellertid funnit sig tämligen illa berörda med avseende å det val av ord, som justitieombudsmannen haft i sin skrivelse. Jag har haft ett samtal med justitieombudsmannen om detta, och jag är personligen övertygad om, att han själv livligt beklagar de ord han använt. Han har även låtit detta komma till uttryck i en intervju i tidningen Socialdemokraten.

I alla fall är det en punkt, som jag icke kan låta passera utan att göra en anmärkning. Då justitieombudsmannen uttalar sig, om

Om lagstiftning ang. slakt.
(Forts.)

Om lagstiftning ang. slakt.
(Forts.)

skäktningen, hänvisar han också till 1896 års riksdagsskrivelse. Var och en som oförvillat läser denna skrivelse skall finna, att den icke innehåller ett ord om detta utan endast om hemslacht. Det förvånar mig på det högsta, att en jurist — och en jurist med den ställning, som justitieombudsmannen intager — kunnat citera på det sättet. Det är denna anmärkning, som jag egentligen velat framföra. Det synes mig, som om sådant icke borde förekomma. Jag vet, att lagutskottets uppmärksamhet blivit fästad på detta. Då lagutskottet nu icke gjort något uttalande i den delen, vet man ju icke vad utskottet har för uppfattning i saken. Men det har sagts, att det är den omständigheten, att det här gäller en skrivelse till Kungl. Maj:t, som varit anledningen till, att något uttalande ej gjorts i detta avseende från utskottets sida.

Herr Hederstierna: Jag får bekräfta herr förste vice talmannens uttalande rörande skälet till, att första lagutskottet icke vidrört det sätt, varpå 1896 års riksdagsskrivelse blivit refererad. Här gällde det nämligen en av justitieombudsmannen avfattad skrivelse till Kungl. Maj:t, och då ansåg sig första lagutskottet icke hava anledning att särskilt lägga sig i vad han i detta avseende skrivit. Emellertid får jag i likhet med förste vice talmannen beklaga, att justitieombudsmannen i sitt referat valt uttryck, som måste betraktas som icke fullt tydliga.

Vad beträffar det av herr Hellberg påtalade uteblivandet av en slaktlag, ligger detta ju något vid sidan av ämnet, men jag har själv samma önskan som han, att vi måtte få en sådan lag. Jag förmodar dock, att anledningen till dröjsmålet även är den, att det säkerligen är ganska svårt att få en slaktlag till stånd, som passar för alla olika förhållanden i vårt land. Slaktningssättet i de stora slakthusen kunna naturligtvis läggas på ett helt annat sätt än förhållandet är i landsorten, där man ännu icke kommit så långt i humanitet och känsla för djurens smärtor som herr Hellberg och jag. Jag är livligt övertygad om, att varken herr Hellberg eller jag någonsin skulle kunna slakta ett djur. Vi skulle nog bete oss ganska illa, om vi skulle göra någonting sådant. Men ute i landsorten har icke kulturen kommit så långt som den gjort på sina håll.

Jag skulle vidare vilja säga, att när justitieombudsmannen berör skäktningen, väcker detta i någon mån min förvåning, därför att då första lagutskottet vid förra riksdagen hade den frågan uppe, sade utskottet, vars mening då också omfattades av riksdagen, att därest detta slaktningssätt är grymhet, så är det redan nu belagt med straff, och då är det ju ingen anledning att stifta en särskild lag mot skäktning. För närvarande pågår, som herrarna kanske känna till, en process i Göteborg, i vilken den frågan skall av domstolen avgöras, huruvida skäktning är grymhet mot djur eller icke. Då är det eget, att justitieombudsmannen, innan denna fråga avgjorts, redan nu begär en slaktlag.

Jag tror, att ju mera man förmår människorna att lära sig inse, att de med minsta möjliga grymhet skola behandla djur vid slakt, desto mindre behöver man en slaktlag. Men jag är ense med herr Hellberg om, att något behöver i denna fråga göras.

Om lagstiftning ang. slakt.
(Forts.)

Herr **Ekman, Karl Johan**: Herr greve och talman! I sin skrivelse till Kungl. Maj:t säger justitieombudsmannen, att spörsmålet om humanisering av slakten är moget för sin lösning. Han konstaterar vidare, att denna för höjandet av vårt folks kulturnivå viktiga fråga ej vidare kan undanskjutas. Då justitieombudsmannen är av den uppfattningen, kan jag icke finna annat, än att han helt enkelt gjort sin plikt, då han anmält behovet av lagändring för Kungl. Maj:t.

Efter härmed slutad överläggning lades förevarande utlåtande till handlingarna.

Föredrogos ånyo andra lagutskottets utlåtanden:

nr 1, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad utbildningstid för värnpliktiga av 1923 års klass m. m.

Vad utskottet hemställt bifölls.

nr 2, i anledning av väckt motion angående minskning av de värnpliktigas utbildningstid.

Utskottets hemställan bifölls.

nr 3, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om befrielse för vissa marinen tilldelade värnpliktiga från viss tjänstgöringsskyldighet.

Utskottets hemställan bifölls.

Herr talmannen yttrade, att han, efter samråd med andra kammarens talman, finge föreslå, det första kammaren ville besluta att vid sammanträde lördagen den 17 denna månad företaga val av valmän jämte suppleanter för utseende av riksdagens justitieombudsman och riksdagens militieombudsman samt deras efterträdare.

Denna hemställan bifölls.

Föredrogs och hänvisades till bevillningsutskottet Kungl. Maj:ts denna dag avlämnade proposition nr 50.

Avgåvos och hänvisades till behandling av lagutskott nedannämnda motioner :

nr 158, av herr *Vindahl*,

nr 159, av herrar *Björnsson* och *Wahl*, samt

nr 160, av herr *Winberg*,

alla i anledning av Kungl. Maj : ts proposition med förslag till lag med vissa bestämmelser rörande hyra.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 12,46 e. m.

In fidem

G. H. Berggren.

Tisdagen den 13 februari.

Kammaren sammanträdde kl. 3,30 e. m.

Herr statsrådet *Thorsson* avlämnade Kungl. Maj : ts propositioner :

nr 45, angående bidrag av postmedel till centralkassan för postpersonalens fackliga och ekonomiska sammanslutningar ;

nr 46, angående försäljning av visst område av Bohusläns regementes övningsfält invid Uddevalla ;

nr 47, angående utbyte av vissa åt Göta artilleriregemente upplåtna markområden m. m. ;

nr 48, angående godkännande av bytesavtal rörande kronan tillhörig mark å Nya varvet ;

nr 49, angående understöd å allmänna indragningsstaten till änkan *H. H. Bohman*, född *Holmqvist* ;

nr 52, angående viss ändring i reglerna om avstängning från arbetslöshetshjälp i fall av arbetskonflikt ;

nr 53, angående anslag dels till biträde inom finansdepartementet vid beredning av ärenden rörande sparbanksväsendet, dels ock till bestridande av kostnaderna för sparbanksinspektörens verksamhet ; samt

nr 54, med förslag till förordning angående utsträckning i särskilda fall av den i § 13 mom. 5 i förordningen den 9 juni 1911 med tulltaxa för inkommande varor föreskrivna tidsfristen av två år för utförsel eller uppläggning på restitutionsupplag av tullrestitutionsgods.

Justerades protokollen för den 7 och den 9 innevarande månad.

Anmäldes och godkändes bevillningsutskottets förslag till riksdagens skrivelse, nr 18, till Konungen i anledning av Kungl. Maj: ts proposition med förslag till förordning om ändrad lydelse av 20 § i förordningen den 28 oktober 1910 om inkomst- och förmögenhetsskatt.

Anmäldes och bordlades
första lagutskottets utlåtanden:

nr 3, i anledning av väckt motion angående vissa ändringar i lagen om barn utom äktenskap; och

nr 4, i anledning av väckt motion om ändring av 2 § i lagen angående verkställighet i vissa fall av straff, ådömt genom icke laga kraft ägande utslag; samt

jordbruksutskottets utlåtanden:

nr 5, i anledning av Kungl. Maj: ts proposition, nr 21, angående försäljning av vissa kronoegendomar och upplåtande av lägenheter från sådana egendomar;

nr 6, i anledning av Kungl. Maj: ts proposition angående överlåtelse av viss mark till staden Nyköping m. m.;

nr 7, i anledning av Kungl. Maj: ts proposition angående försäljning av viss lägenhet å Öster-Rekarne häradsallmänning i Södermanlands län; och

nr 8, i anledning av väckta motioner om skrivelse till Kungl. Maj: t angående medgivande att vid vissa offentliga tävlingar anordna vadhållning med s. k. totalisator.

Föredrogos, men bordlades ånyo på flera ledamöters begäran statsutskottets utlåtanden nr 3, 9, 15 och 16.

Efter föredragning av Kungl. Maj: ts denna dag avlämnade propositioner nr 45—49 och 52—54 blevo dessa på begäran bordlagda.

Ordet lämnades till herr **förste vice talmannen**, som yttrade:
Jag tillåter mig hemställa, att kammaren ville besluta, att å morgondagens föredragningslista bland två gånger bordlagda ärenden först må uppföras statsutskottets utlåtanden och främst bland dem statsutskottets utlåtande nr 9 angående reglering för budgetåret 1923—1924 av utgifterna för kapitalökning i avseende å post- och telegrafverken samt statens järnvägar och vattenfallsverk.

Denna hemställan bifölls.

Justerades ett protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 3,39 e. m.

In fidem
G. H. Berggren.
